

Stichting Contacthond vertelt

Licht in de duisternis die dementie heet

Dit is een verhaal over dementie, verdriet en eenzaamheid. En hoe een therapiehond weer licht bracht in het leven van een lieve, oude dame en haar familie.

Dementie. Een haast ongreepbare aandoening met vergaande gevolgen voor de persoon die eraan lijdt en de naaste omgeving. Dementie wordt veroorzaakt door een onherstelbare aantasting van de hersenfuncties, waardoor geheugenverlies optreedt en het denk- en oordeelvermogen worden aangetast. Deze aantasting resulteert veelal in heftige emoties doordat iemand op een gegeven moment de omgeving niet langer begrijpt. Zo ook de lieve dame die centraal staat in dit verhaal. Ze begreep niet waarom ze 'achtergelaten' werd in het verzorgingshuis en niet meer naar huis mocht. Ze was iedere keer totaal van slag wanneer haar man of kinderen na een bezoek weer naar huis gingen zonder haar. Maandenlang was in het verzorgingshuis tevergeefs gezocht naar iets dat de oude dame kon opvrolijken, dat rust kon

brenge. Tegen de tijd dat ze werd aangemeld bij Stichting Contacthond om met een therapiehond te werken, was ze depressief, intens verdrietig en huilde ze veel.

Een speciale klik

Therapiehond Kinaya – een grote, stoere Rhodesian Ridgeback met een gouden hartje – werd samen met haar hondenbegeleider aan de dementerende dame gekoppeld. Al bij het eerste bezoek van Kinaya was het duidelijk dat de twee een speciale klik hadden. Tijdens de eerste sessie troffen we mevrouw op de bank in de woonkamer aan. Stilletjes en intens verdrietig. Kinaya voelde haar meteen aan: ze stapte voorzichtig op de bank en ging naast haar liggen. Tegen haar benen aan, haar hoofd bij mevrouw op schoot. Zo hebben ze een poosje gezeten tot mevrouw na een minuut of tien haar hand op Kinaya legde en haar begon te aaien. Na zo'n twintig minuten stopte ze met huilen en begon ze tegen Kinaya te praten. Voor de hondenbegeleider, die bij Kinaya was, had ze geen aandacht en ook niet voor het zorgpersoneel; ze was helemaal verzonken in haar contact met de hond.

Grote glimlach

Voor de tweede sessie troffen we mevrouw op dezelfde plaats en in dezelfde toestand aan. Zittend op de bank in de woonkamer, huilend en worstelend met haar verdriet. Kinaya stapte direct bij haar op de bank en ging tegen haar aan liggen. Meteen legde mevrouw haar hand op Kinaya. Binnen vijf minuten stopte ze met huilen en was ze volop in gesprek met 'haar' hond. Ter voorbereiding op de derde sessie was mevrouw kort van tevoren al verteld dat Kinaya weer zou komen. Bij binnenkomst in de woonkamer zat ze wederom op de bank, maar de aanblik van 'haar Kinaya' was meteen voldoende voor een grote glimlach op haar gezicht. De tranen waren onmiddellijk gedroogd en naast het contact met Kinaya kreeg mevrouw ook oog voor de hondenbegeleider en het zorgpersoneel. Er werd enthousiast verteld hoe lief de hond wel niet was, dat die speciaal voor haar kwam en hoeveel ze

Kinaya veranderde tranen in een glimlach.

Een bijzondere voetnoot bij dit verhaal is dat inmiddels ook therapiehond Kinaya is overleden, een grote leegte achterlatend bij de eigenaresse. Het is een troostende gedachte hoeveel Kinaya heeft betekend voor vele mensen met haar mooie werk als therapiehond.

van de hond hield. Kortom, haar communicatie werd breder en uitgebreider. Ze genoot en dat mocht iedereen weten.

Meer sociaal contact

Bij binnenkomst in het verzorgingshuis voor de vierde sessie werd onze hondenbegeleider aangesproken door het zorgpersoneel. De wekelijkse

bezoekjes van Kinaya begonnen ook op andere dagen door te werken. Mevrouw was aan het veranderen: ze was steeds minder verdrietig en kwebbelde de hele dag tegen iedereen die ze tegenkwam over de hond die iedere week speciaal voor haar op bezoek kwam. Daarmee ontstond ook weer dagelijks sociaal contact met mensen binnen de zorginstelling. Een foto van de dame en therapiehond Kinaya werd als steuntje voor

KAN ELKE HOND INGEZET WORDEN ALS THERAPIEHOND? NEE, ZEKER NIET!

De therapiehonden waar Stichting Contacthond mee werkt moeten aan flink wat voorwaarden voldoen. Ze moeten in goede gezondheid verkeren, de juiste vaccinaties hebben gehad en minimaal 2 jaar oud zijn. De honden moeten rustig reageren op nieuwe situaties en een aantal specifieke eigenschappen bezitten: een goede therapiehond zoekt op een vriendelijke en rustige manier contact met mensen, is niet snel onder de indruk van nieuwe prikkels, laat zich gemakkelijk betasten, is goed gesocialiseerd, luistert echt goed, is open en nieuwsgierig, kan even geduldig wachten en laat zich makkelijk voer en voorwerpen afnemen. Belangrijk is dat de hond echt graag werkt met en voor onze hondenbegeleider en cliënt en niks met tegenzin doet. Een goede therapiehond is betrouwbaar, voor- en controleerbaar.

De therapiehonden van Stichting Contacthond zijn allemaal uitgebreid getest en getraind voordat ze aan het werk gaan. Dat traject begint met een uitgebreid intakegesprek in de vertrouwde thuisomgeving van de hond. Vervolgens wordt een aantal testen gedaan door onze gedragsdeskundige hondenbegeleiders, zowel bij de eigenaar thuis als op locatie. Uiteindelijk zetten we de puntjes op de i door de hond te laten wennen aan de nieuwe werkplek en een aantal vaardigheden bij te trainen.

Daarnaast wordt door onze ervaren trainers een aantal gedragstesten afgenomen. Ondertussen wordt de hond gekoppeld aan een vaste hondenbegeleider, zodat deze samen een goede band met elkaar kunnen opbouwen.

De therapiehonden van Stichting Contacthond worden tijdens hun werk dan ook altijd begeleid door deze vaste, ervaren en gecertificeerde hondenbegeleider in dienst bij Stichting Contacthond. Op basis van karakter en temperament koppelen we een therapiehond voor de duur van het therapie- of coachtraject aan een cliënt. De therapeut of coach begeleidt de cliënt. Bij de keuze van de oefeningen die worden gedaan let de hondenbegeleider op het uithoudingsvermogen en de

gemoedstoestand van de hond. Tijdens de therapie- of coachingsessie observeert de hondenbegeleider continu of de hond het nog naar de zin heeft en of deze het fysiek nog aan kan. Veiligheid en welzijn van de therapiehond staan bij Stichting Contacthond voorop en worden met deze zorgvuldige werkwijze gewaarborgd.

Stichting Contacthond werkt met zogenaamde leenhonden. De eigenaar van de hond leent deze een of twee dagdelen per week uit voor het werk van Stichting Contacthond aan een vast hondenbegeleider. De rest van de tijd woont de hond gewoon bij zijn baasje(s). Stichting Contacthond werkt met honden van verschillende rassen in diverse formaten, als ze maar aan alle voorwaarden voldoen en voor alle testen slagen. Een win-winsituatie. De honden vinden het geweldig om te werken en spelen, cliënten kunnen zich ontwikkelen door met de therapiehond te werken. En als baas is er niks beters te wensen dan dat anderen net zo van jouw hond genieten als jijzelf.

Daarnaast is het ontzettend belangrijk dat ook degene die de hond begeleidt, verstand heeft van het vak van therapiehondbegeleider. Deze heeft kennis van hondenwelzijn en -gedrag, leerprincipes bij de hond, maar ook van de individuele behoeftes en eigenaardigheden van de therapiehond, en de karaktereigenschappen van de individuele hond, die een grote rol spelen bij de mogelijkheden om de hond in te zetten voor het therapiewerk.

Ook moet een goede therapiehondbegeleider kennis hebben van de problemen die zich kunnen voordoen op de werkvloer en hoe daarmee om te gaan. Denk daarbij aan onhandige omgang met de hond door cliënten (zoals overhangen of onhandig vasthouden) of schrik bij onverwachte geluiden of ongelukjes (zoals per ongeluk tegen een hond aan rijden met de rolstoel). Bovenal moet een goede therapiehondbegeleider niet alleen van honden, maar zeker ook van mensen houden!

Dankzij Kinaya was er weer meer interactie mogelijk met mevrouw, zoals spelletjes spelen en gesprekken voeren.

Het contact met de hond bracht plezier terug in de anders zo verdrietige dagen.

Meer weten over de inzet van onze therapiehonden bij mensen met dementie? Kijk op contacthond.nl of stuur een bericht naar info@contacthond.nl.

lastige momenten op haar kamer gehangen en was vaak onderwerp van gesprek bij familie die op bezoek kwam en/of zorgpersoneel dat op haar kamer kwam.

Positief effect

Vanaf de vierde sessie hebben we mevrouw meegenomen naar haar eigen kamer en zijn we de sessies en het contact met Kinaya voorzichtig nog verder gaan opbouwen. De interacties met de therapiehond werden door de hondenbegeleider stapsgewijs uitgebreid tot onder andere puzzel- en zoekspelletjes, waarbij er constant aandacht was voor het welzijn van de hond en het cognitieve niveau van mevrouw. Daarmee zagen we haar langzaam verder opbloeien. Haar familie was ook blij verrast om te zien dat het positieve effect van de bezoekjes van Kinaya de hele week aanhielden en dat mevrouw beduidend minder verdrietige momenten had. Wat hebben we genoten van de interactie tussen mevrouw en Kinaya, het was hartverwarmend om de twee samen in actie te zien.

Hartverwarmend compliment

Helaas brak mevrouw een paar maanden na de start van het bijzondere traject met Kinaya haar heup bij een val en kort daarna overleed ze. Een gemis voor iedereen die haar kende. Ook voor onze hondenbegeleider, want sommige mensen kruipen in je hart – en deze dame was zo iemand. De dag na haar overlijden was toevallig de dag van het wekelijkse bezoekje van Kinaya aan haar. Bij binnenkomst in het verzorgingshuis werd onze hondenbegeleider opgevangen door de echtgenoot van mevrouw. Hij wilde haar graag persoonlijk vertellen dat zijn vrouw de avond ervoor was overleden. Bovendien wilde hij haar en Kinaya bedanken en nogmaals

benadrukken hoeveel de hond voor haar – en dus ook voor haar gezin – betekend had. Met een gezicht vol tranen nam onze hondenbegeleider het bedankje in ontvangst waarop Kinaya onmiddellijk tegen haar aan ging staan en aan haar hand likte. De echtgenoot van mevrouw had een bijzondere vraag aan onze hondenbegeleider: of hij een mooie foto van zijn vrouw en Kinaya tijdens de uitvaart op de kist mocht plaatsen, om aan iedere aanwezige te laten zien wat Kinaya die laatste maanden in het leven van zijn vrouw voor haar betekend had. Een mooier, maar ook emotioneler compliment kun je als hondenbegeleider niet krijgen. Een prachtig gebaar! En zo waren ze ook op die laatste speciale dag toch weer een beetje samen... ■

OVER DE NVGH

De Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden (NVGH) is sinds 1997 de beroepsvereniging die belangen behartigt van haar (op hbo-niveau) afgestudeerde leden. Kijk voor meer informatie op www.nvgh.nl

